

Weekblad: LOF's in corona

Hoe jeugdzorg werkt in tijden van corona: inspirerende voorbeelden

Beste collega's en partners,

Ongeveer 3% van de Belgische populatie is immuun voor Corona. Niet verbazingwekkend. We blijven immers in ons kot. Dankzij (vreemd genoeg) het aan banden liggen van onze fysieke vrijheid veert onze spirit en mentale kracht recht op, vindt haar uitweg en gaat in revolutie, goedschiks tegen de ingeperkte vrijheid. Ze bevrijdt ons van de coronaketens, maar niet alleen. Ze houdt ook flink huis met ingesloten en ingeroeste gewoonten van alledag. Waren we ook in jeugdhulp gewend geraakt aan "het bekende geluid van de inschuivende stoelen op de stenen vloeren of parket, in onze lokalen, leefgroepen en vergaderingen". In de Coronatijd ontvouwt zich een nieuwe laag tijd of breukvlak in de beleefde tijd.

Verbeelding lijkt er beter te gedijen dan tevoren en herwint aan kracht. Meer dan eens worden we verrast en tot stilstand gebracht bij de gebiedende tijd dat ons werk de afgelopen jaren steeds vooruit dicteerde, bij de voorspelbaarheid van ons doen en laten, bij de herhalingen in ons werk. De coronacrisis verandert onze opdracht in jeugdhulp niet. Integendeel, ze is nog meer prangend en maatschappelijk relevant, ook meer duidelijk en herkend dan voordien, maar ze wijzigt onze toon en oriëntatie. We sluiten, bijvoorbeeld, actoren in onze armen die niet direct tot jeugdhulp maar tot de helden van vandaag behoren, en treden naar hen toe. Er wordt niet enkel voor kinderen en jongeren gezorgd, maar zij nemen eindelijk de kans om niet altijd op het ontvangende einde op ons te wachten, maar nu ook zelf initiatief te nemen en zorg voor deze andere anderen te dragen. In onvrije tijden zijn we schijnbaar paradoxaal vrijer in gedachten, invallen en ideeën. Ook breder zorgzaam gericht dan op onszelf in jeugdhulp. Jeugdhulp steekt haar ruwe hand uit naar ook andere belangrijke maatschappelijke actoren. Daarover lees je in de bijdragen zo meteen meer. Het ervaren van beperking in afwachting van versoepelde coronamaatregelen is een intense en krachtige ervaring. Het is een woestenij die goede voedingsbodem voor verbeeldingskracht is. "Nu verzinnen we opnieuw elke steen, elke traprede, elke leuning, elk uitzicht vanaf het terras." Jeugdhulp is zeker uit haar lood geslagen, maar ook naar haar oorsprong gewekt. Ze is op weg naar haar eigen taal, die nooit anders was dan een verborgen alfabet van de fantasie, maar in drukke voorgaande tijden, onder stof van gewoonten, op de achtergrond sluimerde en gedijde. Het lijkt erop dat de meest onvrije tijd, nooit te nimmer of eerder op deze wijze in ons leven en werk gekend, nu het cijferslot van onze vrije verbeelding heeft gekraakt. Ze heeft jeugdhulp ingehaald. Ze maakt kans om de melodie van de jeugdhulp van morgen verder te schrijven, zin voor zin, in 'zuurstokschreeuwkleuren'. De inspiratie van kinderen en jongeren – het diepste door de onvrije coronatijden in jeugdhulp geraakt – draagt daartoe bij. Zij kleuren zalig anders dan wij. Una giornata particolare.

Take good care, Isabelle Quintens, Regioverantwoordelijke Oost-Vlaanderen

Je kunt creativiteit niet opmaken. Hoe meer je ervan gebruikt, hoe meer je erbij krijgt.

Maya Angelou

Online interview

Online meeting met Joke Wiggerink, Executive Director Signs of Safety.

Interview is op zich een complex gegeven, online interview leiden en begeleiden verhoogt de moeilijkheidsgraad. De openingsvraag van de meeting met Joke was: 'Hoe ga je online aan de slag met interview?'

Aan de slag met interview.

Je kan niet zomaar starten met interview. Dit vraagt heel wat voorbereiding en begint met een aantal basisvragen:

- Hoe kijken we naar interview?
- Wat betekent dit voor ons in ons team/organisatie?
- Welke regels gelden er?
- Hoe groot is een interviewgroepje?
- .../....

Het is belangrijk om te weten waar je voor staat als je aan een interview begint. Belangrijk is dit samen goed voor te bereiden. Het maken van goede afspraken vooraf is essentieel.

Interview vraagt om duidelijkheid.

Zowel voor de facilitator van het proces als voor de deelnemers is duidelijkheid belangrijk, vooral duidelijkheid dat je start met interview en bijvoorbeeld niet met een casusbespreking. Cruciaal is dat je weet dat je een interview ingaat. Want interview gaat over jezelf, over zelfreflectie. Dan kan je je daarop voorbereiden met vragen als: hoe kan ik mezelf als tool inzetten, hoe pak ik iets aan, hoe kan het anders...? Voor de facilitator is interview vooral het leiden van een proces, verbinding en reflectie faciliteren. Dit is niet eenvoudig en gaat gepaard met heel veel zorg voor de deelnemers. De facilitator heeft ook als taak de collectieve wijsheid naar boven te halen en ervoor te zorgen dat het licht op elkeen gericht is en niet op enkel de persoon van de medewerker/collega die een interviewvraag inbrengt. Een interview is een leerervaring voor iedereen en de gehele groep.

Tip: Probeer een manier te vinden waarbij elke deelnemer in een actieve rol gezet wordt. Hoe houden we bij iedereen de spanningsboog van het leren aan? Bijvoorbeeld: door te starten met een schaalvraag over waar we als team/organisatie staan met de professionele werkingspraktijk en implementatie van interview.

Online interview

Interview vraagt heel wat voorbereiding, afspraken, zorg... Verbinding staat centraal bij een interview. Daarbij speelt het lichaam en de lichaamstaal een centrale rol. Online zijn we niet verbonden met of via het lichaam. Het lichamelijke aspect is ook erg sprekend en is bij online besprekingen net een gemis. Hoe gaan we hiermee om? Er is enkel een scherm en woorden, het lichaam missen we. Een interviewvraag laat zich bij de persoon in kwestie vaak ook eerst lijfelijk voorvoelen en is moeilijk rationeel/verbaal te vertalen. Dit vraagt de nodige aandacht in interview in het algemeen, en in online interview in het bijzonder. Bijkomende vraag is hoe we online een veilig kader kunnen creëren? En hoe we de noodzakelijke diepgang kunnen bereiken?

Aan de slag.

Structuur is helpend.

Als we starten met intervisie, is het belangrijk een keuze te maken of we starten met een casus of werken rond een thema. Werken vanuit een casus heeft als voordeel dat iedereen goed kan meedenken maar heeft als valkuil dat de intervisie zich teveel focust op de inhoud en de cliënt ipv op het proces en de eigen persoon als instrument in (een) hulpverlening(srelatie). Een andere optie is werken rond een vooraf bepaald thema of vertrekkende van bij een vooropstellen van een intervisiethema teamleden uitnodigen voor deelname. Dit heeft als valkuil dat er te algemeen gepraat wordt en de bespreking niet doorleefd is. Werken met een thema kan wel helpen om meer kennis rond een onderwerp op te bouwen en te delen. Dit werkt verbindend tussen de collega's en kan de drempel tot intervisie ook verlagen (we are all in for the same). Een middenweg is starten vanuit een thema en vooraf vragen dat iedere deelnemer nadenkt over een eigen ervaring in een casus, die hij in het achterhoofd houdt. Op die manier kunnen deelnemers aansluiten die een gelijkaardige vraag hebben binnen dit thema en kan er

casusoverschrijdend gewerkt worden. Bij de start van een intervisie, kan er gewerkt worden met de vraag: 'wat is je vraag'? Hoe start je op een goede manier een intervisie en welke stappen zet je dan vervolgens?

Een duidelijk en vooraf gekend kader en structuur voor de dialoog kan uitnodigend, zorgzaam ondersteunend en helpend zijn om de focus te behouden.

OCJ Gent werkte hiervoor een sjabloon uit, dat zij nu verder beproeven in hun team.

Je vindt hier het [word document](#)

Wij werkten met 'gotomeet'

Tips:

- vraag aan alle deelnemers om hun geluid te dempen.
- maak gebruik van de chatfunctie voor vragen.

OCJ GENT 2020

Procesgroep: INTERVISIE nood aan facilitator (voorkeur MDO/SOS O) + adviseur (= belangrijke functie) (maximaal: 5-tal deelnemers & duur anderhalf uur)	
Naam en voornaam minderjarige:	
Geboortjaar/leeftijd	
Consulent	
Datum van bespreking	
Deelnemers aan intervisie	
Schets kort de context aan de hand van je geoprogram : (niet inhoudelijk gaan – wie is belangrijk voor je vraag – betrokken HV?)	
Breng de kern van de case: (aan de hand van de 3 K): Optie van een kort vragenronde > enkel "need to know" (max 4 minuten)	
Wat is je specifieke vraag voor deze intervisie? Schaal voor jezelf in waar je nu staat: Optie om hier verder op in te zoomen als F/A om tot de kern en een werkbaar vraag te komen. (max 10 minuten)	
"I" = Schaal?	
Alle deelnemers maken op basis van de weerhouden vraag een schaalvraag op (kort neer laten schrijven). Deze worden aan elkaar voorgelezen. De inbrenger weerhoudt met welke schaalvraag (of -vragen) we verder aan de slag gaan. (max 20 minuten)	

PROCESGROEP Intervisie – "I" = tijdsindicatie anderhalf uur

OCJ GENT 2020

Hoe gaan we hier nu mee aan de slag? Opties: collectieve wijsheid, zelfreflectie; waarderend interview; OASE model; (confronterende) vraagstelling; opmaak veranderingsboodschap; onderling vergaarde kennis delen; eigen successen/faalervaringen delen, .. Doel is dat de deelnemers actief deelnemen: Mee nadenken en richting geven door de vraagstelling (in eerste instantie door de bedenker van de uitverkoren schaalvraag) over te nemen. De facilitator bewaakt het proces en schuift deze rol door indien gewenst/aangewezen. (40 minuten)
Conclusie: Hoe was deze Intervisie voor jou, wat neem je eruit mee, wat was er goed aan en wat was er vervelend? Hoe was het voor de groep? (10 minuten)
Waar sta je nu (op basis van een schaalvraag), wat heb je nodig om (nog) hoger te scoren en kunnen we hiervoor vandaag (hier en nu) nog iets in betekenen? (5 minuten)

PROCESGROEP Intervisie – "I" = tijdsindicatie anderhalf uur

E(e)n WIJ – verhaal over wat Corona ons ook kan brengen, naast de moeilijke momenten.

“wat we in het herstel van ‘het nieuw dagelijks leven’ wel willen vasthouden”.

Deze tekst is een initiatief van verschillende medewerkers en jongeren van VZW Lionshulp, onder leiding van onze pedagogische coördinator Katty Knaepen.

Samen in de leefgroep ...

Een nieuwe dagstructuur bij het begin van de lockdown, met de naam ‘ik verveel me nietje’, was de start van een resem initiatieven die een glimlach tover(d)en op het gezicht van medewerkers en jongeren. Zelfs deze moeilijke omstandigheden blijft het realiseren van een positief leefklimaat in vzw Lionshulp op de voorgrond staan. We blijven samen met de jongeren nieuwe ervaringen opdoen, we blijven grenzen verleggen, we blijven leren.

Zo bedenken jongeren en begeleiding naast het schoolwerk dagelijks activiteiten.

- Activiteiten waar jongeren iets wilden doen voor de zorgverleners in de buurt. Zo hebben ze koekjes gebakken en gebracht naar het ziekenhuis in onze buurt. Zo werden er papieren bloemen gemaakt voor de apotheek in onze buurt.

- Challenges tussen jongeren die we begeleiden in- en buitenshuis vielen ook in de smaak. De opstart van een facebookpagina maakte dat deze ondanks de fysieke afstand gedeeld konden worden.

- Activiteiten in huis die al voor positieve vibes hebben gezorgd zijn: een competitie één tegen allen, spelletjes op de Wii, tuinieren en knusse filmavonden.

- Begeleide activiteiten buitenshuis die onze jongeren enthousiast maken waren al: wandelingen in de buurt, soms samen met de hond van de begeleiding. Jongeren ontdekten hun talent in het omgaan met dieren. Sommigen gingen fietsen, skaten of begonnen terug met ‘start to run’.

Hier herontdekken we samen de schoonheid van ontspannende activiteiten die niet duur zijn. Hier worden we weer even helemaal ondergedompeld in ‘back to basics’. Om dit te kunnen realiseren werd er een ‘Corona uurrooster’ opgesteld, waar er dagelijks in de leefgroep altijd voldoende begeleiding aanwezig is om deze aanpak te kunnen blijven realiseren. De diensten werden ook zo lang mogelijk gemaakt in verband met de adviezen rond verplaatsing.

Een dikke pluim aan ons begeleidend personeel voor hun inzet, flexibiliteit en goesting.

‘Een dikke pluim aan ons begeleidend personeel voor hun inzet, flexibiliteit en goesting.’

We worden weer even ondergedompeld in ‘back to basics’.

Verbondenheid op afstand...

De sprong in de wereld van de sociale media om verbonden te blijven en fysieke afstand te overbruggen, kwam er spontaan. Onze facebookpagina bleek een succesformule in deze Coronatijd. Er worden door begeleiding en jongeren initiatieven en uitdagingen gepost, er wordt contact gehouden en via facebookmessenger realiseren onze IB's huiswerkbegeleiding aan de jongeren die in hun context verblijven. Ook ons ambulant team ondersteunt de gezinnen en netwerken waar jongeren zijn 'in het samen leven' en in 'het combineren van werken en school'. We willen er blijven staan en laten onze jongeren en hun context vooral niet los. We worden hier elke dag nog creatiever in, uit noodzaak. We stellen ons nu al de vraag waar sociale media waardevol kan blijven voor het 'in relatie gaan' met onze jongeren en hun context? Ook in het telewerken en video-vergaderen ontdekken we soms kansen om het 'anders' te gaan doen in de toekomst.

Voor het herstel van het dagelijks leven is ook feest blijven vieren belangrijk. 'Een leven zonder feest is als een lange weg zonder herberg'. Zo ging de Paashaas dit jaar niet enkel op ronde in de leefgroepen. Hij organiseerde ook een pakjesdienst voor de gezinnen van jongeren die nu in hun context verblijven. Een verjaardag laten we niet onopgemerkt voorbij gaan. Ook daar zijn we blij dat de Post er is.

De toekomst ...

Er komt binnenkort een periode waarin de maatregelen worden versoepeld en we als Jeugdhulp terug zullen gaan nadenken over hoe we onze werking en trajecten concreet vorm geven in deze fase richting 'nieuwe normaliteit'.

Inspirerende voorbeelden geven ons kracht om door te gaan.

**We willen er blijven staan
en laten onze jongeren en hun context
vooral niet los.**

**De Paashaas organiseerde ook een pakjesdienst
voor de gezinnen van jongeren die nu in hun
context verblijven.**

Waar Kind en Gezin en Jeugdhulp elkaar ontmoeten.

Leen Verzele, regionale staf OSD

Begin april kregen we een mail van ons afdelingshoofd Bruno Claessens waarin hij het platform 'Wij helpen elkaar' onder de aandacht bracht. Dit platform is een initiatief van het Agentschap Opgroeien met als doel onderbemande teams van Jeugdhulp en Kind en Gezin te ondersteunen. Collega's van Kind en Gezin en Jeugdhulp kunnen zich opgeven als vrijwilliger via dit online platform.

Toen ik las over dit initiatief, was ik direct enthousiast. Ik vind het belangrijk in deze moeilijke periode een helpende hand te reiken aan collega's die hulp nodig hebben. Bovendien vind ik het verrijkend om eens over het muurtje te kijken want we behoren nu allemaal tot het Agentschap Opgroeien. Op deze manier kunnen we elkaar ook beter leren kennen. Verbinden op verschillende vlakken dus. Na afstemming met mijn leidinggevende, kon ik op een avond aan de slag in een consultatiebureau van Kind en Gezin want de vaccinaties werden opnieuw opgestart. Ik werd hartelijk ontvangen door de regioverpleegkundige van Kind en Gezin. Alles stond klaar: een zelfgemaakt mondkapje, ontsmettingsproduct en handgel. Mijn taak was de ouders en hun kind te onthalen en ervoor te zorgen dat alles regelmatig ontsmet werd. Iets helemaal anders dan

'Ik heb het nog nooit gedaan, dus ik denk dat ik het wel kan' Pipi Langkous

mijn normale taken. Alles was duidelijk goed voorbereid: de ouders wisten dat er slechts één ouder en één kindje mocht aanwezig zijn, de wachtzaal was zo ingericht dat er voldoende afstand was, er waren steeds slechts twee ouders tegelijk aanwezig... Prima geregeld.

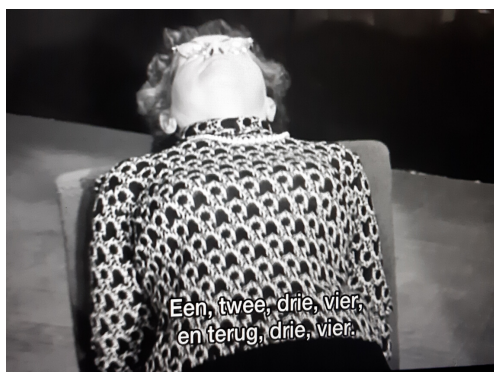
Voor herhaling vatbaar. Dankjewel collega's!

Het platform 'Wij helpen elkaar' biedt aan medewerkers van Jeugdhulp en Kind en Gezin de kans om elkaar te ondersteunen.

Bewegen

Onze verbeelding is op haar beste als we niet meer ver vooruit (kunnen) kijken, maar tot stilstaan zijn gebracht, in de poëzie van het moment, ook in de verveling. Ze geeft een onverwachte intensiteit en diepgang aan leven en werk in helse tijden. Daarom zijn naast de verrassende bewegingen van onze geest, ook de vaardigheden van ons lichaam te soigneren. En hopla. Eén twee drie vier.

"En hopla: één, twee, drie, vier..."

Gespot op het internet

Reeds in 1986 sprak men over thuiswerken
Grappig filmpje.

Paul Verhaeghe, klinisch psycholoog, gewoon hoogleraar
UGent in Corona talks.

" Een gigantisch experiment met onzekere afloop".
[Beluister hier.](#)

Tot volgende week!

heb je zelf een verhaal, een inspirerend voorbeeld...
laat het ons weten:
isabelle.quintens@opgroeien.be
leentje.verzele@opgroeien.be
ten laatste donderdagvoormiddag